

FIATAL MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐK MAGYARORSZÁGI HELYZETELEMZÉSE SZIGETI GRÉTA

Vezetés és szervezés mesterképzési szak
Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet

Belső témavezető: Dr. Csonka Arnold egyetemi docens, Kaposvári Campus

Dolgozatomban egy kifejezetten aktuális témát, a fiatal mezőgazdasági termelők magyarországi helyzetelemzését kívántam bemutatni a generációs megújulás szemszögéből. Országos, valamint Európai Unió szinten is fajsúlyos probléma az előregedő mezőgazdasági társadalom kérdése. Számos kutatás, Európai Unió és magyar kiadvány készült a témában, amelyek elemzését megtéve megbizonyosodtam, hogy témafelvetésem valóban valósnak tekinthető.

Vizsgálatom során elemeztem a gazdatársadalom demográfiai helyzetét, képzettségi szintjét a Központi Statisztikai Hivatal által végzett országos Agrárcenzus kiadványai alapján. A 2023. évben Agrárium címmel újabb összeírást tartott a KSH, ezen összeírás előzetesen közzétett adatait is felhasználtam dolgozatomban, hogy szemléltetni tudjam a változást. A változás jelentős, a gazdatársadalom relatív magas életkora mellett komoly probléma az utód generáció képzése is.

A VP-6.1.1-16 A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás pályázati eredményeit is vizsgáltam, amelyből világosság vált számomra, hogy a várakozásokhoz képest jóval kevesebb volt a jóváhagyott pályázat. A mélyinterjúkból világosság vált számomra, hogy egyik interjúalanyom sem volt maradéktalanul elégedett a pályázattal. Véleményük szerint az irány jó, viszont egy ténylegesen az alaptoktól indulni kívánó fiatal számára csekélynek bizonyult az összeg. Interjúalanyaim továbbá kifejtették azt, hogy pályakezdő gazdálkodóként ma, szinte lehetetlen elindulni, családi háttérsegítség nélkül pedig majdhogynem kizártnak tartják. Eligazodni mind a termelést és az adminisztrációs területeken óriási feladatnak tartják. Így megszerzett szakmai információim birtokában kijelenthetem, hogy a fiatal gazdálkodók indulását segítő pályázat nem érte el maradéktalanul célját. Ugyan némi segítséget nyújtott a tevékenység megkezdéséhez, viszont a támogatási összeg sokszorosával kellett még kiegészíteni a projektet saját finanszírozásból.

Az előregedő gazdatársadalom és utódlását érintő intézkedések megkezdődtek, a jogszabályi környezet kedvezőbbé vált a helyi gazdálkodók számára, így előnyösebb helyzetből indulhatnak el a földszerzés útján. Továbbá a területalapú támogatást is emelt keretösszeggel igényelhetik a pályakezdő 40 év alatti termelők, illetve 2024-ben várható az emelt 100.000 eurónak megfelelő forintösszegű fiatal gazda induló támogatás is. Ezen intézkedések összessége híven mutatják a téma fontosságát.

Az agrárvállalkozások térnyerése érdekében a versenyképesség fokozása, valamint a jelenlegi hatásokhoz való alkalmazkodóképesség szükséges. Ugyanakkor nemcsak az agráriumban, hanem a gazdaság egészében nagyon fontos a versenyképesség növelése. A helyzet súlyosságát mutatja, hogy a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervében a lefektetett célok, irányok jelentős részben a generációváltással összefüggő humán erőforrás gazdálkodás kérdés hatékony kezelését segítő intézkedések és a mezőgazdasági pálya vonzóbbá tétele is helyet kaptak.

Véleményem szerint a vidéki termelők és az agrárvállalkozások versenyképességének javulásán keresztül vezethet az út a mezőgazdaság versenyképességének és versenypozíciójának javulásához.